

Jak jsou pojištěny vaše úspory: kolik peněz mít na účtu a o co přijdete, když banka zkrachuje

- CZ24 News | 18. března 2023

EU/USA: Pády amerických bank a na evropském trhu a problémy přední švýcarské finanční instituce Credit Suisse i přes klidnější situace nadále vyvolávají otázky, jak moc tato nestabilita ještě přitopí pod kotlem současné ekonomické nejistoty a vysoké inflace. Evropské banky nemají na rozdíl od těch amerických příliš riskantní modely fungování a nevsadily ve velkém na nákup dlouhodobých dluhopisů, které ztratily na hodnotě. Jak jsou na tom české banky a jak moc jsou u nás v bankách peníze v bezpečí?

V Česku nepůsobí banky s podobným obchodním modelem jako ty, které se v USA dostaly do problémů. Silicon Valley Bank se specializovala na technologické společnosti podporované rizikovým kapitálem. Signature Bank měla osm národních oblastí podnikání, včetně komerčních nemovitostí a digitálního bankovníctví. Téměř čtvrtina jejich vkladů byla ze sektoru kryptoměn.

Do problémů se nově dostal i americký bankovní dům First Republic Bank, který je co do objemu spravovaných aktiv ještě větší než Silicon Valley Bank a celkově jde z tohoto pohledu o 14. největší banku v USA. Stejně jako dvě zmíněné padlé banky, dostala se i First Republic Bank do problémů s likviditou, protože čelila velkému odlivu klientských vkladů. Největší americké banky se proto dohodly na její podpoře ve výši 30 miliard dolarů.

Padlým bankám zlomily vaz především vysoké úrokové sazby, k nimž po éře levných peněz celý západní svět opět přistupuje. „Kvůli prudkému růstu depozit vsadily tyto banky na nákupy dluhopisů, jejichž ceny ovšem klesaly s růstem sazeb. Depozita ve standardních bankách rostly v posledních letech několikanásobně pomaleji, což omezuje možnosti jejich ztrát. Navíc padlé banky se soustředily na podnikání v kryptu, navíc v mladých společnostech, tedy pouze v malém koutku bankovního trhu,“ říká analytik Jiří Tyleček.

Tuzemské banky fungují odlišně. „Domácí banky jsou dobře kapitálově vybavené a jsou povinny dodržovat přísná regulatorní pravidla včetně těch pro řízení likvidity. Ve významné míře se financují z vkladů svých klientů a v souhrnu objem klientských vkladů bank převyšuje objem jejich úvěrů. Tuzemské banky nemají prakticky žádné finanční propojení s americkými bankami, což platí také pro mateřské společnosti domácích bank,“ uvedl pro Echo24 viceguvernér Jan Frait.

Co se pak týče pojištění vkladů, v Česku platí Směrnice o pojištění vkladů, která kryje pojištěné vklady do limitu 100 tisíc eur (cca dva a půl milionu korun). „Tyto pojištěné vklady získá klient velmi rychle, v řádu dnů. V případě selhání banky se vkladatelé s vklady přesahujícími limit krytí uspokojují v insolvenční, což znamená, že zbytek vkladů nemusí získat ve stoprocentní výši. V případě pochybností je správné vklady rozdělit do více bank, ČNB ale nevydává žádné doporučení,“ říká viceguvernér Frait.

„Systém pojištěných vkladů naposledy výborně zafungoval při ztrátě licence Sberbank. Dnes je vyplaceno 98 procent vkladů, z toho velká část byla vyplacena už loni v března prostřednictvím Komerční banky. Lidé nepřijdou ani o vklady nad touto částkou, ale musí počkat na finální vypořádání,“ sdělil deníku Echo24 mluvčí České bankovní asociace Radek Šalša.

Přesto se doporučuje, aby klienti českých banky neměli v jedné tuzemské bance částku přesahující zhruba 2,3 milionu korun. „Pokud mají u jedné banky vyšší částku, než jsou 2,3 milionu korun, nemají peníze nad touto částkou ze zákona pojištěny a mohou o ně v případě pádu dané banky přijít. Pro příklad: pokud mají u jedné banky úspory třeba za 3,5 milionu korun, je lepší, když si třeba 1,5 milionu z této částky převedou do jiné banky tak, aby měli pojištěny veškeré své úspory,“ upozorňuje ekonom Lukáš Kovanda.

Navzdory potížím ve finančním sektoru zvýšila Evropská centrální banka (ECB) základní úrokovou sazbu znovu o 0,5 procentního bodu na 3,50 procenta. Nebylo ale jisté, zda zvyšování sazeb bude pokračovat. Po krachu americké Silicon Valley Bank a dění kolem problémů švýcarské Credit Suisse část trhů očekávala, zda se ECB nezalekne a neupřednostní zachování finanční stability před bojem proti inflaci.

„ECB se nezalekla a nedala trhu možnost myslet si, že centrální banka ví něco, co trh netuší. Dalším zvýšením sazeb prohlašuje, že inflace je problém číslo jedna a že bankovní stabilita naopak zatím v takových problémech není. A to i navzdory tomu, co se odehrává v Credit Suisse a případně i v jiných institucích,“ uvedl v rozhovoru pro Echo24 finančník a investiční bankéř Ondřej Jonáš.

Jonáš také poukazuje na přílišné sešněrování evropských bank regulacemi a na to, že na rozdíl od těch amerických banky v Evropě příliš neriskují. „Plní spíše utilitární službu, chybí jim výrazné aktivity, které by jim umožňovaly se do větších problémů dostat. Proto se říká, že evropský bankovní sektor je v relativně dobrém stavu,“ tvrdí Jonáš s tím, že banky by měly chodit do rizika, podnikat a stimulovat růst ekonomiky.

[ZDROJ](#)